

Lönegaranti vid gränsöverskridande situationer

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2004/05:128 Lönegaranti vid gränsöverskridande situationer samt två motioner som väckts med anledning av propositionen.

Propositionen innehåller förslag om att riksdagen skall anta vissa ändringar i lönegarantilagen (1992:497). Förslagen syftar till att i svensk rätt genomföra ett EG-direktiv om ändringar av 1980 års lönegarantidirektiv. Därutöver föreslås ändringar i lagen (2004:575) om europabolag. Lagändringarna är avsedda att träda i kraft den 7 oktober 2005.

I ärendet har utskottet inhämtat yttrande från arbetsmarknadsutskottet.

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens lagförslag och avslår motionerna.

I betänkandet finns två reservationer.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Utskottets överväganden.....	5
Lagförslagen.....	5
Direktivens tillämpningsområde.....	7
Anknytningskravet.....	9
Reservationer.....	11
1. Direktivens tillämpningsområde, punkt 2 (m, fp, kd, c).....	11
2. Anknytningskravet, punkt 3 (m, fp, kd, c).....	11
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	13
Propositionen.....	13
Följdmotioner.....	13
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag.....	14
<i>Bilaga 3</i>	
Yttrande från annat utskott.....	18

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Lagförslagen

Riksdagen antar regeringens förslag till

- a) lag om ändring i lönegarantilagen (1992:497),
- b) lag om ändring i lagen (2004:575) om europabolag.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:128.

2. Direktivens tillämpningsområde

Riksdagen avslår motionerna 2004/05:L14 yrkande 2 och 2004/05:L15.

Reservation 1 (m, fp, kd, c)

3. Anknytningskravet

Riksdagen avslår motion 2004/05:L14 yrkande 1.

Reservation 2 (m, fp, kd, c)

Stockholm den 19 maj 2005

På lagutskottets vägnar

Marianne Carlström

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Marianne Carlström (s), Raimo Pärssinen (s), Jan Ertsborn (fp), Christina Nenes (s), Hillevi Larsson (s), Yvonne Andersson (kd), Tasso Stafilidis (v), Maria Hassan (s), Bertil Kjellberg (m), Rezene Tesfazion (s), Martin Andreasson (fp), Viviann Gerdin (c), Anneli Särnblad (s), Henrik von Sydow (m), Pia Nilsson (s), Johan Löfstrand (s) och Hillevi Engström (m).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Europaparlamentet och rådet antog i september 2002 ett direktiv om ändringar i 1980 års lönegarantidirektiv, det s.k. ändringsdirektivet (dir. 2002/74/EG).

I propositionen behandlas frågan om hur ändringsdirektivet bör genomföras i svensk rätt. Till grund för förslagen i propositionen ligger en inom Regeringskansliet utarbetad promemoria (Ds 2004:47) Lönegaranti vid gränsöverskridande situationer. Promemorian har remissbehandlats.

I propositionen föreslår regeringen – efter att ha hört Lagrådet – att riksdagen antar i propositionen framlagda förslag till lag om ändring i lönegarantilagen (1992:497) och lag om ändring i lagen (2004:575) om europabolag.

Regeringens förslag finns i *bilaga 1* och lagförslagen i *bilaga 2*.

Med anledning av propositionen har två motioner väckts. Förslagen i motionerna finns i *bilaga 1*.

Lagutskottet har berett arbetsmarknadsutskottet tillfälle att yttra sig över propositionen och de med anledning av propositionen väckta motionerna. Arbetsmarknadsutskottet har yttrat sig i form av ett protokollsutdrag, vilket återfinns i *bilaga 3*.

Utskottets överväganden

Lagförslagen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag.

Gällande rätt

Enligt 1 § lönegarantilagen (1992:497) svarar staten för betalning av arbetstagares fordringar hos arbetsgivare som har försatts i konkurs i Sverige eller i ett annat nordiskt land, s.k. statlig lönegaranti. Betalning enligt garantin lämnas sammanfattningsvis för arbetstagares fordringar som är förenade med löneförmånsrätt enligt 12 § förmånsrättslagen (1970:979). Förmånsrätten omfattar, som huvudregel, lönefordringar vilka har intjänats tre månader före det att konkursansökningen kom in till rätten och en månad efter konkursbeslutet. Lönegaranti lämnas också för uppsägningslön även för tid efter en månad från konkursbeslutet under förutsättning att arbetstagaren inte längre utför arbete åt konkursgäldenären eller konkursboet samt att arbetstagaren står till arbetsmarknadens förfogande genom att vara inskriven vid den offentliga arbetsförmedlingen. Om arbetstagaren uppbär lön från annat håll eller skulle kunna uppbära sådan lön så skall detta beaktas vid bestämmandet av lönegarantiersättningen.

Betalning enligt garantin är begränsad. Ersättning till en arbetstagare kan lämnas med maximalt ett belopp som motsvarar fyra gånger det vid tiden för konkursbeslutet gällande prisbasbeloppet enligt 1 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring, för närvarande 157 600 kr. För fordran på lön eller annan ersättning gäller garantin för en sammanlagd anställningstid om högst åtta månader. I det fallet att konkursen har inträffat i ett annat nordiskt land lämnas endast ersättning för sådan fordran som avser anställning med övervägande anknytning till Sverige eller svenska förhållanden.

EG-direktiven

Rådets direktiv av den 20 oktober 1980 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om skydd för arbetstagarna vid arbetsgivarens insolvens (1980 års lönegarantidirektiv) är tillämpligt på sådana fordringar som arbetstagare har på grund av anställningsavtal eller anställningsförhållanden gentemot arbetsgivare som är att anse som insolventa. Direktivet ålägger medlemsstaterna att vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att s.k. garantiinstitutioner garanterar betalning av arbetstagarnas utestående ford-

ringar som grundar sig på anställningsavtal eller anställningsförhållanden. Medlemsstaterna får begränsa garantiinstitutionernas ansvar inom vissa angivna ramar.

1980 års lönegarantidirektiv har genomgått vissa förändringar genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/74/EG av den 23 september 2002 om ändring av rådets direktiv 80/987/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om skydd för arbetstagarna vid arbetsgivarens insolvens, ändringsdirektivet. Bland annat har det införts två nya artiklar som tar sikte på situationer där en arbetstagare arbetar i ett EU-land för en arbetsgivare som drabbas av insolvens i ett annat EU-land. Av dessa artiklar framgår bl.a. att när ett företag som är verksamt på minst två medlemsstaters territorium är insolvent i den mening som avses i ändringsdirektivets artikel 2.1, skall institutionen i den medlemsstat på vilkens territorium arbetstagarna normalt utför eller utförde sitt arbete vara behörig institution för betalningen av utestående fordringar till arbetstagarna. Vidare framgår att omfattningen av arbetstagarnas rättigheter fastställs i den lagstiftning som gäller för den behöriga garantiinstitutionen.

Medlemsstaterna skall sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa ändringsdirektivet före den 8 oktober 2005.

Propositionen

De av regeringen föreslagna ändringarna i lönegarantilagen innebär att staten skall svara för betalning av arbetstagares fordran hos arbetsgivare som i ett annat land i Europeiska unionen eller ett annat land inom det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet än Sverige är föremål för ett sådant insolvensförfarande som avses i artikel 2.1 lönegarantidirektivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet. Betalning enligt garantin lämnas endast om arbetstagaren för arbetsgivarens räkning utför eller utförde sitt arbete främst i Sverige. I sådana fall skall samma bestämmelser i lönegarantilagen tillämpas som om det rörde sig om en konkurs i Sverige.

Vidare föreslås att ansökan om utbetalning av ersättning enligt garantin i gränsöverskridande fall prövas av tillsynsmyndigheten, dvs. kronofogdemyndigheten för det län där arbetstagaren vistas. I de fall ett insolvensförfarande äger rum i ett annat EU- eller EES-land än Sverige skall den tillsynsmyndighet som hanterar lönegarantiärendet begära information som rör arbetstagares utestående fordran från den behöriga garantiinstitutionen i det landet. Tillsynsmyndigheten skall även, i det fallet att konkurs inträffat i Sverige, lämna sådan information till behörig garantiinstitution i ett annat EU- eller EES-land. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om utbyte av information mellan tillsynsmyndigheten och behöriga garantiinstitutioner i andra länder. I lönegarantiärenden på grund av insolvensförfaranden i andra EU- eller EES-länder skall arbetstagare i Sverige ha samma upplysningsskyldighet om sina inkomster från en annan anställning under uppsägningstiden som om det hade rört sig om en svensk konkurs.

Därutöver föreslår regeringen ändringar i lagen om europabolag som innebär att löneborgenärer och pensionsborgenärer vilkas fordringar omfattas av lönegaranti enligt lönegarantilagen undantas från rätten att motsätta sig att ett europabolag flyttar sitt säte.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 7 oktober 2005. Ändringarna i lönegarantilagen är avsedda att tillämpas på insolvensförfaranden som inletts efter ikraftträdandet.

Arbetsmarknadsutskottets yttrande

Arbetsmarknadsutskottet tillstyrker propositionen.

Lagutskottets ställningstagande

Propositionen har i denna del inte mött några motionsledes framförda invändningar, och lagutskottet kan för sin del inte finna annat än att den föreslagna lagstiftningen innebär att Sverige kommer att uppfylla vad som krävs enligt det nu aktuella EG-direktivet. Lagutskottet föreslår därför – liksom arbetsmarknadsutskottet – att riksdagen antar lagförslagen.

Direktivens tillämpningsområde

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden med förslag om att företagsrekonstruktion skall anmälas till kommissionen såsom ett insolvensförfarande som avses i lönegarantidirektiven. Jämför reservation 1 (m, fp, kd, c).

Inledning

Inom insolvensrätten används vissa begrepp för att beskriva gäldenärens ekonomiska situation. Ett sådant begrepp är *insolvens* eller obestånd. Insolvens innefattar den ekonomiska situation som utgör en förutsättning för bl.a. konkurs. Med insolvens avses att gäldenären inte rätteligen kan betala sina skulder och att denna oförmåga inte är endast tillfällig. Ett annat insolvensrättsligt begrepp är *illikviditet*, varmed menas att gäldenären inte har omedelbar tillgång till vanliga betalningsmedel motsvarande de förfallna skuldernas belopp. Om en gäldenär är enbart illikvid har han däremot andra tillgångar som kan användas för att på sikt betala skulderna. En förutsättning för företagsrekonstruktion är enligt lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion att det kan antas att illikviditet föreligger eller att en sådan oförmåga inträder inom kort. Det krävs således inte såsom vid konkurs att insolvens har inträtt.

Riksdagen har nyligen beslutat vissa ändringar i lönegarantilagen som innebär att statlig lönegaranti införts även vid företagsrekonstruktion. Ersättning enligt lönegarantin skall kunna lämnas vid en företagsrekonstruktion i samma omfattning som vid en konkurs. Lagändringarna träder i kraft den 1 juni 2005 (prop. 2004/05:57, bet. LU28, rskr. 234).

EG-direktiven

Enligt artikel 10 a lönegarantidirektivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet skall medlemsstaterna till kommissionen anmäla de typer av nationella insolvensförfaranden som omfattas av direktivets tillämpningsområde. Av artikel 1.1 följer att direktivet skall tillämpas på fordringar som arbetstagare på grund av anställningsavtal eller anställningsförhållanden har gentemot arbetsgivare som är att anse som *insolventa* enligt artikel 2.1. Enligt sistnämnda artikel skall, vid tillämpningen av direktivet, en arbetsgivare anses vara insolvent när en ansökan har inlämnats om att inleda ett kollektivt förfarande som grundas på arbetsgivarens insolvens i enlighet med respektive medlemsstats lagar och andra författningar och som innebär att arbetsgivarens tillgångar helt eller delvis tas i anspråk och att en förvaltare eller en person som utövar en liknande funktion utses samt när den myndighet som är behörig enligt dessa lagar och andra författningar har beslutat att inleda ett förfarande, eller har fastställt att arbetsgivarens företag eller verksamheter definitivt har upphört och att befintliga tillgångar är otillräckliga för att motivera att förfarandet inleds.

Propositionen

I propositionen gör regeringen bedömningen att endast insolvensförfarandet konkurs och inte företagsrekonstruktion omfattas av lönegarantidirektivets tillämpningsområde.

Motionerna

I motion L14 anför Jan Ertsborn m.fl. (fp) att när Sverige fr.o.m. den 1 juni 2005 inför lönegaranti vid företagsrekonstruktion blir det än tydligare att företagsrekonstruktion är ett insolvensförfarande enligt artikel 2.1 i lönegarantidirektivet. Motionärerna anser att Sverige till kommissionen bör anmäla även företagsrekonstruktion som ett insolvensförfarande som omfattas av lönegarantidirektivets tillämpningsområde. I motionen begärs ett tillkännagivande med detta innehåll (yrkande 2).

Ett liknande krav framställs i motion L15 av Yvonne Andersson m.fl. (kd).

Arbetsmarknadsutskottets yttrande

Arbetsmarknadsutskottet avstyrker motionsyrkandena.

Lagutskottets ställningstagande

Lagutskottet är inte berett att inom ramen för förevarande ärende göra någon annan bedömning än regeringen. Utskottet förutsätter emellertid att regeringen när de ovan redovisade ändringarna i lönegarantilagen trätt i kraft närmare kommer att analysera frågan om Sverige bör anmäla även företagsrekonstruktion till kommissionen såsom ett insolvensförfarande som omfattas av direktivens tillämpningsområde och vid behov återkommer till riksdagen. Liksom arbetsmarknadsutskottet anser lagutskottet att något tillkännagivande därom inte kan anses påkallat.

Med det anförda föreslår lagutskottet att riksdagen avslår motionerna L14 yrkande 2 och L15.

Anknytningskravet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande som rör frågan när anknytningskravet skall anses vara uppfyllt. Jämför reservation 2 (m, fp, kd, c).

Propositionen

I propositionen föreslås i en ny paragraf i lönegarantilagen, 2 a §, att betalning enligt garantin endast skall lämnas om arbetstagaren för arbetsgivarens räkning utför eller utförde sitt arbete främst i Sverige. Regeringen anför att frågan om när anknytningskravet kan anses vara uppfyllt får avgöras från fall till fall. Att just platsen där arbetstagaren normalt eller främst utför sitt arbete för den aktuella arbetsgivaren har valts som kriterium för att avgöra vilket land som enligt lönegarantidirektivet skall svara för ersättning enligt garantin motiveras i huvudsak med att det skall vara så enkelt som möjligt för en arbetstagare som drabbats av arbetsgivarens insolvens att göra sin rätt till ersättning gällande. Först om det inte går att bedöma i vilket av flera EU-länder en arbetstagare har arbetat under sådana förhållanden att anknytningskravet är uppfyllt bör man enligt regeringen kunna lägga andra faktorer till grund för bedömningen. I tveksamma fall bör direktivets syfte att underlätta för arbetstagare att göra sin rätt till ersättning gällande ha en avgörande betydelse.

Regeringen anser att under alla förhållanden bör bedömningen utifrån den svenska lagstiftningen ske med hänsyn till att den enskilde arbetstagaren inte riskerar att hamna i en situation där han eller hon nekas utbetalning från lönegarantin av samtliga inblandade länders garantiinstitutioner. Enligt regeringens mening är det rimligt att det vid prövningen av om anknytningen till Sverige är tillräckligt stark tas viss hänsyn till om arbetstagaren

tidigare ansökt om lönegaranti i andra EU-länder men nekats ersättning med hänvisning till att anknätningskravet enligt det aktuella landets lagstiftning inte är uppfyllt.

Motionen

Jan Ertsborn m.fl. (fp) anser i motion L14 att principen om att det land där arbetet främst utförs eller utfördes svarar för lönegarantin är rimlig. Enligt motionärerna öppnar emellertid lagstiftningen för möjligheten att inblandade länders garantiinstitutioner kommer fram till olika resultat i frågan om i vilket land arbetet främst utförs eller utfördes. I sådana fall drabbas den anställda som kan bli utan lönegaranti. För att skydda anställda i företag som försätts i konkurs anser motionärerna att Sverige bör införa en subsidiär regel enligt vilken arbetstagare som inte får lönegaranti av annat EU-land på grund av att arbetet inte anses utfört där får rätt till lönegaranti i Sverige. Ett tillkännagivande yrkas i enlighet härmed (yrkande 1).

Arbetsmarknadsutskottets yttrande

Arbetsmarknadsutskottet avstyrker motionsyrkandet.

Lagutskottets ställningstagande

Lagutskottet delar motionärernas uppfattning att en arbetstagare inte skall behöva riskera att hamna i en situation där han eller hon nekats utbetalning från lönegarantin av samtliga inblandade länders garantiinstitutioner. Av de uttalanden som görs i propositionen framgår att bedömningen utifrån den svenska lagstiftningen, under alla förhållanden, bör ske med hänsyn till att en enskild arbetstagare inte skall riskera att hamna i just en sådan situation. Med hänsyn härtill anser lagutskottet att det inte finns några meningsmotsättningar mellan regeringens och motionärernas syn på ifrågavarande spörsmål, och skäl föreligger därför inte att föreslå någon åtgärd från riksdagen med anledning av motionen.

Liksom arbetsmarknadsutskottet föreslår således lagutskottet att riksdagen avslår motion L14 yrkande 1.

Reservationer

1. Direktivens tillämpningsområde, punkt 2 (m, fp, kd, c)

av Jan Ertsborn (fp), Yvonne Andersson (kd), Bertil Kjellberg (m), Martin Andreasson (fp), Viviann Gerdin (c), Henrik von Sydow (m) och Hillevi Engström (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om direktivens tillämpningsområde. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2004/05:L14 yrkande 2 och 2004/05:L15.

Ställningstagande

Liksom motionärerna bakom motionerna L14 och L15 anser vi att när Sverige fr.o.m. den 1 juni 2005 inför lönegaranti vid företagsrekonstruktion blir det än tydligare att företagsrekonstruktion är ett insolvensförfarande enligt artikel 2.1 i lönegarantidirektivet. Enligt vår uppfattning bör Sverige till kommissionen anmäla även företagsrekonstruktion som ett insolvensförfarande som omfattas av lönegarantidirektivens tillämpningsområde. Det får ankomma på regeringen att ta erforderliga initiativ.

Vad som anförts ovan bör riksdagen, med bifall till motionerna L14 yrkande 2 och L15, som sin mening ge regeringen till känna.

2. Anknytningskravet, punkt 3 (m, fp, kd, c)

av Jan Ertsborn (fp), Yvonne Andersson (kd), Bertil Kjellberg (m), Martin Andreasson (fp), Viviann Gerdin (c), Henrik von Sydow (m) och Hillevi Engström (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om anknytningskravet. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:L14 yrkande 1.

Ställningstagande

Enligt vår uppfattning är det rimligt att det land där arbetet främst utförs eller utfördes skall svara för ersättning enligt lönegarantin. Den föreslagna regleringen öppnar emellertid för möjligheten att två länder kommer fram

till olika resultat i frågan om i vilket land arbetet främst utförs eller utfördes. I sådana fall drabbas den anställde som kan bli utan lönegaranti, vilket inte kan accepteras. Vad regeringen anfört om att viss hänsyn vid prövningen bör kunna tas till att en arbetstagare nekats lönegaranti i ett annat land är inte tillräckligt för att lösa en sådan situation. Vi anser i stället att Sverige bör införa en subsidiär regel enligt vilken arbetstagare med hemvist i Sverige som inte får lönegaranti av annat EU-land på grund av att arbetet inte anses utfört där får rätt till lönegaranti i Sverige. Det får ankomma på regeringen att utarbeta erforderliga lagförslag.

Vad som anförts ovan bör riksdagen, med bifall till motion L14 yrkande 1, som sin mening ge regeringen till känna.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2004/05:128 Lönegaranti vid gränsöverskridande situationer:

Riksdagen antar de i propositionen framlagda förslagen till

1. lag om ändring i lönegarantilagen (1992:497),
2. lag om ändring i lagen (2004:575) om europabolag.

Följdmotioner

2004/05:L14 av Jan Ertsborn m.fl. (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om en kompletterande regel om lönegaranti till anställda i konkurser som inträffar i Sverige och där den anställda nekas lönegaranti från annat land inom EU.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om anmälan till EU av företagsrekonstruktion såsom ett insolvensrättsligt förfarande.

2004/05:L15 av Yvonne Andersson m.fl. (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att företagsrekonstruktion anmäls till kommissionen såsom ett insolvensförfarande som enligt nationell rätt ger rätt till lönegaranti.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lönegarantilagen
(1992:497)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lönegarantilagen (1992:497)
dels att 1, 10 och 21 §§ samt rubriken närmast före 21 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas tre nya paragrafer, 2 a, 3 a och 21 a §§, av följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2004/05:57 Föreslagen lydelse

1 §

Staten svarar enligt denna lag för betalning av arbetstagares fordran (statlig lönegaranti) hos en arbetsgivare som

– har försatts i konkurs i Sverige
eller i ett annat nordiskt land, *eller*
– är föremål för företagsrekonstruktion enligt lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion.

1. har försatts i konkurs i Sverige eller i ett annat nordiskt land,

2. är föremål för företagsrekonstruktion enligt lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion, *eller*

3. i ett annat land i Europeiska unionen (EU-land) eller inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-land) än Sverige är föremål för ett sådant insolvensförfarande som avses i artikel 2.1 i rådets direktiv 80/987/EEG av den 20 oktober 1980 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om skydd för arbetstagarna vid arbetsgivarens insolvens², senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/74/EG³.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 a §

I fall som avses i 1 § 3 lämnas betalning enligt garantin endast om arbetstagaren för arbetsgivarens räkning utför eller utför-

¹ Jfr rådets direktiv 80/987/EEG av den 20 oktober 1980 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om skydd för arbetstagarna vid arbetsgivarens insolvens (EGT L 283, 28.10.1980, s. 23, Celex 31980L0987), ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/74/EG av den 23 september 2002 om ändring av rådets direktiv 80/987/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om skydd för arbetstagarna vid arbetsgivarens insolvens (EGT L 270, 8.10.2002, s. 10, Celex 32002L0074).

² EGT L 283, 28.10.1980, s. 23 (Celex 31980L0987).

³ EGT L 270, 8.10.2002, s. 10 (Celex 32002L0074).

de sitt arbete främst i Sverige.

Om arbetsgivaren har försatts i konkurs i Sverige och arbetstagaren utför eller utförde sitt arbete för arbetsgivarens räkning främst i ett annat EU- eller EES-land lämnas inte betalning enligt garantin.

3 a §

Vad som i denna lag sägs om konkurs gäller i tillämpliga delar när en arbetsgivare är föremål för ett sådant insolvensförfarande som avses i 1 § 3.

Lydelse enligt prop. 2004/05:57

Föreslagen lydelse

10 §

Om en arbetstagare har inkomster från en annan anställning under uppsägningstiden och dessa avser samma tid som arbetstagarens fordran i konkursen eller mot gäldenären vid företagsrekonstruktion, skall han eller hon upplysa förvaltaren eller rekonstruktören om inkomsterna.

Om en arbetstagare har inkomster från en annan anställning under uppsägningstiden och dessa avser samma tid som arbetstagarens fordran i konkursen eller mot gäldenären vid företagsrekonstruktion, skall han eller hon upplysa förvaltaren eller rekonstruktören om inkomsterna. *I fall som avses i 21 § skall upplysningen i stället lämnas till tillsynsmyndigheten.*

Sådan upplysning skall också lämnas om arbetstagaren får aktivitetsstöd vid deltagande i ett arbetsmarknadspolitiskt program.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Konkurs i annat nordiskt land

Lönegaranti vid gränsöverskridande situationer

21 §

Om en arbetstagare vill göra gällande att garantin skall ersätta en fordran som han har mot en arbetsgivare som har försatts i konkurs i ett annat nordiskt land, skall han ansöka om utbetalning av garantibelopp hos tillsynsmyndigheten för det län där han vistas. Ansökan prövas av tillsynsmyndigheten.

Om en arbetstagare begär betalning enligt garantin för en fordran som han *eller hon* har mot en arbetsgivare som har försatts i konkurs i ett annat nordiskt land *eller som i ett annat EU- eller EES-land än Sverige är föremål för ett sådant insolvensförfarande som avses i 1 § 3*, skall *arbetstagaren* ansöka om utbetalning av garanti-

belopp hos tillsynsmyndigheten för det län där han *eller hon* vistas. Ansökan prövas av tillsynsmyndigheten.

21 a §

Om en arbetstagare begär betalning enligt garantin för en fordran som han eller hon har mot en arbetsgivare som i ett annat EU- eller EES-land än Sverige är föremål för ett sådant insolvensförfarande som avses i 1 § 3, skall tillsynsmyndigheten begära information om arbetstagarens utestående fordringar hos den behöriga garantiinstitutionen i det landet.

Om en arbetsgivare som har försatts i konkurs i Sverige har arbetstagare i ett annat EU- eller EES-land, skall tillsynsmyndigheten lämna relevant information om fordringarna vid förfrågan från den behöriga garantiinstitutionen i det landet.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om utbyte av information mellan tillsynsmyndigheten och behöriga garantiinstitutioner i andra länder.

Denna lag träder i kraft den 7 oktober 2005 och tillämpas i fråga om insolvensförfaranden som inletts därefter.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:575) om europabolag

Härigenom föreskrivs att 10 och 12 §§ lagen (2004:575) om europabolag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 §

Om bolagsstämman med stöd av artikel 8 i SE-förordningen har beslutat att bolagets säte skall flyttas till en annan stat, skall bolaget skriftligen underrätta sina kända borgenärer om beslutet.

Underrättelsen skall innehålla uppgift om borgenärernas rätt att enligt artikel 8.4 i SE-förordningen ta del av förslaget om flyttning och av en sådan redogörelse som avses i artikel 8.3. Vidare skall underrättelsen innehålla uppgift om borgenärernas rätt att enligt 12 § motsätta sig flyttningen.

En underrättelse behöver inte sändas till borgenärer, vilkas anspråk avser en fordran på lön eller annan ersättning som omfattas av lönegaranti enligt lönegarantilagen (1992:497).

12 §

Om Bolagsverket finner att det inte finns något hinder mot en ansökan enligt 11 §, skall verket kalla bolagets borgenärer. Kallelsen skall innehålla ett föreläggande för den som motsätter sig flyttningen av säte att senast viss dag skriftligen anmäla detta till verket.

Om Bolagsverket finner att det inte finns något hinder mot en ansökan enligt 11 §, skall verket kalla bolagets borgenärer. Kallelsen skall innehålla ett föreläggande för den som motsätter sig flyttningen av säte att senast viss dag skriftligen anmäla detta till verket. *Bolagsverket skall dock inte kalla de borgenärer, vilkas anspråk avser en fordran på lön eller annan ersättning som omfattas av lönegaranti enligt lönegarantilagen (1992:497).*

Kallelsen skall ske genom kungörelse i Post- och Inrikes Tidningar. Bolagsverket skall skicka en särskild underrättelse om kallelsen till Skatteverket och till kronofogdemyndigheten i den region där bolaget har sitt säte.

Denna lag träder i kraft den 7 oktober 2005.

BILAGA 3

Yttrande från annat utskott

ARBETSMARKNADSUTSKOTTET

SVERIGES
RIKSDAG

**Utdrag ur
PROTOKOLL**

UTSKOTTSSAMMANTRÄDE 2004/05:19

DATUM Torsdagen den 14 april 2005
TID 09.00–09.25
NÄRVARANDE Se bilaga 1

— — —

**§ 1 Fråga om yttrande till LU,
proposition 2004/05:57 och proposition 2004/05:128**

Utskottet beslutade att avge yttrande till LU enligt bilagorna 2 och 3 till protokollet. Avvikande meningar anmäldes enligt underbilagor till respektive bilaga.

Denna paragraf förklaras omedelbart justerad.

— — —

VID PROTOKOLLET Sanna Feltenmark

JUSTERAT Anders Karlsson

RÄTT UTDRAGET
INTYGAR

Sanna Feltenmark

Exp. 2005-04-15

LU

Bilaga 3 till arbetsmarknadsutskottets protokoll 2004/05:19

Till lagutskottet, yttrande över *proposition 2004/05:128 om lönegaranti vid gränsöverskridande situationer* jämte de med anledning av propositionen väckta *motionerna 2004/05:L14 och 2004/05:L15*.

I proposition 2004/05:128 *Lönegaranti vid gränsöverskridande situationer* föreslår regeringen att lönegarantilagen (1992:497) ändras på så vis att lönegaranti ska lämnas också i fall där en arbetsgivare i ett annat land i Europeiska unionen eller i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet än Sverige är föremål för ett sådant insolvensförfarande som avses i det s.k. lönegarantidirektivet (rådets direktiv 80/987/EEG av den 20 oktober 1980 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om skydd för arbetstagarna vid arbetsgivarens insolvens). Lönegaranti ska kunna lämnas till arbetstagare som utför eller utförde sitt arbete för arbetsgivarens räkning främst i Sverige. I sådana fall ska samma bestämmelser i lönegarantilagen tillämpas som om det rörde sig om en konkurs i Sverige. Syftet med förslaget är att genomföra det ovan nämnda lönegarantidirektivet i dess lydelse efter Europaparlamentets och rådets ändringsdirektiv 2002/74/EG av den 23 september 2002.

Vidare föreslås en ändring i lagen (2004:575) om europabolag. Förslaget innebär att en borgenär vars anspråk avser en fordran som omfattas av lönegaranti enligt lönegarantilagen ska undantas från rätten att motsätta sig en flyttning av ett europabolags säte till en annan stat.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 7 oktober 2005.

Motioner

Folkpartiet anför i kommittémotion 2004/05:L14 att principen om att det land där arbetet främst utförs svarar för lönegarantin är rimlig och tillfredsställande. Emellertid öppnar lagregleringen för möjligheten att två länder inom EU i sin tolkning av reglerna kommer till olika resultat om i vilket land som arbete främst utförs. En kompletterande regel om lönegaranti till en anställd i konkurser som inträffar i Sverige och där den anställde nekas lönegaranti från annat land inom EU bör därför införas. Vidare bör en anmälan ske till EU om företagsrekonstruktion som ett insolvensrättsligt förfarande.

Även *Kristdemokraterna* anför i kommittémotion 2004/05:L15 att en företagsrekonstruktion bör anmälas till kommissionen som ett insolvensförfarande som enligt nationell rätt ger rätt till lönegaranti.

Utskottets ställningstagande

Lönegarantidirektivet i sin lydelse enligt ändringsdirektivet föreskriver att det EU-land där en arbetstagare normalt utför eller utförde sitt arbete för en arbetsgivare som är insolvent enligt direktivet ska svara för utbetalningen av ersättning enligt lönegarantin när den insolventa arbetsgivaren finns i ett annat EU-land. Syftet med nu föreslagna ändringar i lönegarantilagen är att genomföra lönegarantidirektivet enligt denna lydelse.

Utskottet biträder regeringens förslag till ändring i lönegarantilagen och i lagen om europabolag.

I propositionen anför regeringen att det är rimligt att det vid prövningen av om anknytningen till Sverige är tillräckligt stark tas viss hänsyn till om arbetstagaren tidigare ansökt om lönegaranti i

andra EU-länder men då nekats ersättning med hänvisning till att anknytningskravet enligt det aktuella landets lagstiftning inte är uppfyllt. Ett sådant förhållande ska alltså kunna beaktas vid prövningen av om lönegaranti enligt svenska regler ska utges. En möjlighet att ta hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet är enligt utskottets mening att föredra framför en generell regel av det slag som föreslås i *motion 2004/05:L14 yrkande 1 (fp)*. Motionen bör därför *avstyrkas i denna del*.

Samtliga medlemsländer ska enligt nyssnämnda direktiv anmäla de insolvensförfaranden som enligt respektive nationell rätt ger rätt till lönegaranti till kommissionen. Lagrådet anför i sitt yttrande över lagförslagen bl.a. att Sverige borde överväga att till EU anmäla också företagsrekonstruktion som ett insolvensförfarande enligt artikel 2.1 i direktivet. I den av arbetsmarknadsutskottet samtidigt behandlade proposition 2004/05:57 föreslås visserligen att även företagsrekonstruktion fr.o.m. den 1 juni 2005 ska ge rätt till ersättning enligt garantin. För närvarande ger dock endast konkurs rätt till lönegaranti. Något tillkännagivande till regeringen om anmälan till kommissionen kan inte anses påkallat.

Motionerna 2004/05:L14 yrkande 2 (fp) och 2004/05:L15 (kd) bör därför avstyrkas. Utskottet tillstyrker förslagen i propositionen.

Avvikande mening avseende motion 2004/05:L14 (fp)

Margareta Andersson (c), Anders G Högmark (m), Tina Acketoft (fp), Patrik Norinder (m), Patrik Norinder (m) och Carl B Hamilton (fp) anför:

Principen om att det land där arbetet främst utförs svarar för lönegarantin är rimlig och tillfredsställande. Lagregleringen öppnar emellertid för möjligheten att två länder inom EU tolkningsvis kommer till olika resultat om i vilket land som arbetet främst utförs. I sådana fall drabbas den anställde, som kan bli utan lönegaranti. Detta kan inte accepteras. Vad regeringen anført om att viss hänsyn vid prövningen bör kunna tas till att en arbetstagare nekats lönegaranti i ett annat land är inte tillräckligt för att lösa en sådan uppkommen situation. En subsidiär regel bör därför införas av innebörd att arbetstagare som vägras lönegaranti av annat EU-land på grund av att arbetet inte anses utfört där erhåller rätt till lönegaranti i Sverige.

Vidare bör regeringen anmäla företagsrekonstruktion som ett insolvensförfarande enligt artikel 2.1 i lönegarantidirektivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet av den 23 september 2002 till kommissionen. Anmälan bör ske senast den 1 juni 2005.

Motion 2004/05:L14 (fp) tillstyrks därmed.

Avvikande mening avseende motion 2004/05:L15 (kd)

Stefan Attefall (kd) anför:

Enligt artikel 10 a i lönegarantidirektivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet ska samtliga medlemsstater anmäla de insolvensförfaranden som enligt respektive nationell rätt ger rätt till lönegaranti till kommissionen. Vi delar Lagrådets synpunkter om att Sverige bör överväga att till EU anmäla också företagsrekonstruktion enligt lagen som ett sådant insolvensförfarande. Regeringen, som inte tar ställning till den saken, bör återkomma i frågan.

Motion 2004/05:L15 (kd) tillstyrks därmed.